

Ελένη Μίγγου

Το Πηγαίο στο δρόμο της αποκάλυψης της πλάνης και της αυταπάτης.

«Το μάτι ακολουθεί τους δρόμους που του ανοίγει
το ίδιο το έργο ». Paul Cleo *

«Αμήχανους ,δεν θα σας εγκαταλείψω
Αγαπημένοι! Τίποτα όμως μη φοβάστε
Σκιάζονται της γης τα τέκνα τις πιο πολλές φορές
με ό,τι νέο είναι και ξένο».

‘Ο Θάνατος του Εμπεδοκλή.’

Στο δρόμο της αναζήτησης της πραγματικότητας (α-λήθειας..), τα πράγματα φαίνεται να μιλούν τη γλώσσα της ενότητας μέσα στη διαφορά (χαρά-λύπη ,οικείο-ανοίκιο, εξάρτηση-ανεξαρτησία κ.λ.π). Πρόκειται για εμπειρία. Χρειάζεται χώρος και χρόνος. Φαίνεται ν’αναδύονται σ’ένα περιβάλλον , με το οποίο συνδέονται μέσω μυρίων, ανεξέλεγκτων νημάτων , χωρίς ν’αποκοπούν από αυτό, το οποίο συνιστά τον ορίζοντά τους ,την πηγή τους και την ανά πάσα στιγμή ,την ίδια τους τη μεταμόρφωση. Συν-βιώνουμε με τη γλώσσα, τη φαντασία*, με πλάνες και αυταπάτες μ’ ένα τρόπο αυτονόητο , που θεωρούμε λογικό, έχοντας στραμμένο το βλέμμα και τη προσοχή μας στο σωστό ή το λάθος, το πρέπει ή δεν πρέπει. Ακόμη περισσότερο με ένα αυτονόητο τρόπο εστιάζουμε αποκλειστικά και μόνο στην εκπλήρωση επιθυμιών, και νέων στόχων που η μη πραγμάτωσή τους αποτελεί αιτία αποδιοργάνωσης και κατ’επέκταση εγκλωβισμού. Κολυμπάμε ανυποψίαστοι σε λιμνοθάλασσα ,στα ήσυχα ρηγά, μα θολά , ακίνητα νερά των κατασκευών και των παραστάσεών μας. Πόσο είμαστε έτοιμοι να βουτήξουμε σε άγνωστα βαθιά νερά; Η πρότασή μας δείχνει προς μια δυνατότητα ελπιδοφόρα όσο και απ-έλπιδη (πέραν αυτής).Και ακόμα περισσότερο. Θα μπορούσαμε να φανταστούμε την καθημερινότητα κατά ένα τρόπο διαφορετικό έτσι ώστε, ελπίδα και απ-έλπιδο να μην είναι καν θέμα; Είναι δυνατόν να στρέψουμε την προσοχή σ’ αυτό που μας είναι ξένο; Να μην δεχόμεθα αβασάνιστα ως ουσία των πραγμάτων αξιωματικές αποδείξεις και συμπεράσματα; Τη στιγμή όπου κάτι θεωρείται γνωστό τοποθετείται στο κουτάκι του. Με ένα άλλο τρόπο λέμε ότι γίνεται ‘δεύτερη φύση’. Εγείρονται ερωτήματα. Εχουμε τη δυνατότητα εξόδου από τον εγκλεισμό στην υποκειμενικότητα και

κατ' επέκταση από ένα 'εαυτό' α-μετάβλητο, α-μετακίνητο, σταθερό, για να το πούμε αλλιώς, περιορισμένο στα στενά όρια της δικής του και μοναδικής οπτικής; Η ως σήμερα ενδυνάμωση του 'εγώ' και η διόγκωσή του φαίνεται να έχει οδηγήσει την ανθρωπότητα στην έξαρση της βίας. Ο Ιονέσκο επικαιροποιείται όσο ποτέ. Στο έργο του «Rhinoceros» παρουσιάζει τη θεωρία του για τη (rhinocerotisation)-ρινοκερίτιδα, ισοδύναμο του από-απανθρωπισμού. Την απαξίωση δηλαδή του ανθρώπου στην ουσία του, την α-διαφορία, τη μοναξιά, την εμμόνη στο κυνήγι της επιτυχίας. Ποια η δυνατότητα εξόδου από τον ανταγωνισμό μεταξύ των ανθρώπων, την εκμετάλευση αυτής καθ' εαυτής της ύπαρξης; Τάση η οποία κατευθύνει προς την κυριαρχία της ετερότητας, την εξαφάνιση του 'άλλου', του διαφορετικού; Ποια η δυνατότητα από-κάλυψης ενός 'εγώ' που κολυμπάει στην πλάνη και την αυταπάτη;

Ας επιχειρήσουμε να ακούσουμε το ξένο ως και το «οχι ακόμα οικείο». Το ξένο ως, αυτό που δεν ελέγχεται, αναδύει φόβο και ο φόβος ως ανώνυμος τέτοιος, υψώνει τείχη στον άνθρωπο όταν διακατέχεται από αυτόν. Ο φόβος εγκλωβίζει, απομονώνει, σαν ν' αποξηραίνει την ζωντάνια εκ-τοπίζοντάς την από το φυσικό της τόπο 'εκεί έξω με πράγματα και κόσμο'. Μια πρόταση άλλης ποιότητας είναι να φωτισθεί, να ειπωθεί και με ένα τρόπο να μιληθεί. Μήπως σ' αυτό το βλέμμα, 'το μάτι ακολουθήσει τους δρόμους που του ανοίγει το ίδιο το έργο; Να μιληθούν τα πράγματα. Μα δεν μιλάμε σαν θεραπευτές; Μήπως ο λόγος της επιστήμης αρκεί μόνο να μας μιλήσει για το πώς ο άνθρωπος πρέπει να είναι σαν συμπεριφορά, ανταποκρινόμενος στις απαιτήσεις ενός μέσου όρου; Μήπως ξεχνά το 'ό,τι' πριν και πάνω απ' όλα ο άνθρωπος 'είναι';

Το τραύμα.

Μου μιλούσαν για τραύμα. Οι συγκρούσεις κατέληγαν στο 'τραύμα του διαζυγίου' των γονιών. Κατέληγα ότι αυτό με καθόριζε, όλος μου ο εαυτός σαν ένα διαζύγιο... κάτι σαν μάσκα...

Σαν μασκαράς...

Τα γιατί δεν με αφορούν πια.....όμως αυτός ο μασκαράς.....που λέτε.....!

Προσεγγίζοντας την τέχνη (ποίηση, ζωγραφική) προσεγγίζουμε το αν-απάντεχο, το μη προβλέψιμο από την ήδη παραδεδομένη γνώση και σκέψη. Εγείρονται ερωτήματα. Ηδη στο ερώτημα «το ίδιο το ερωτάν χάνει κάθε σταθερό έδαφος και η ίδια η ύπαρξη μετεωρίζεται και ακριβώς στην αιώρηση κρατιέται από τον ίδιο τον εαυτό της». Ο αυτονόητος τρόπος για τον θεραπευτή μπροστά στην α-πορία είναι η θεωρία. Μια ερμηνεία με όχημα μια συγκεκριμένη θεωρία εγκλωβίζει σε απλές εξηγήσεις. Ένας εκ-τοπισμός από την εξήγηση αφήνει χώρο για

την ανάδυση άλλης ποιότητας συνομιλίας. Όσο η παραμονή σ'ένα ασταθές έδαφος αφήνεται στο κλίμα και το ρυθμό (άρμοσμα) της συνάντησης, με το θεραπευτή ως α-προ- ετοιμαστο , τόσο η αναδυόμενη 'πραγματικότητα' του θεραπευομένου δείχνει προς το πηγαίο της μοναδικότητάς του. Η α- προ- ετοιμασία του θεραπευτή, ως τέτοια, ως ο εκ- τοπισμός από την προ- κατάληψη, εμ-ψυχώνει. Ότι συν-βαίνει δεν αφορά τώρα το 'ενδυναμωμένο εγώ του' μα έναν, 'άλλης ποιότητας εαυτό'. Θα μπορούσε άραγε η θεραπευτική συνάντηση να ειπωθεί και 'ποιητικά ; Ως μία διαρκής ανα-γέννηση, πηγή ζωής που δίνεται χωροχρονικά, και αφήνεται στην μορφοποίηση του εκάστοτε συμβάντος; Συμβάν όπως κάθε είδους διαγνωσμένο σύμπτωμα και διαταραχή που επιμένει να απομονώνει συμπεριφορές που ανάγονται στο χρόνο. Και η θεραπευτική συν-ομιλία συν-βαίνει. Πόσο τα όρια θεραπευτή και θεραπευομένου απέχουν μεταξύ τους; «Πότε θα μάθουμε να βλέπουμε ένα κόσμο σ'ένα κόκκο άμμου; Και έναν ουρανό σ'ένα αγριολούλουδο»;

Μέσα στο απλό φωλιάζει το 'όλο'. Μήπως μιλάμε τώρα για την ίδια μας τη φύση; Η φύσις ως 'το αεί φύον', αυτό το οποίο πάντα εκ νέου εμφανίζεται και αποκαλύπτεται συνεχώς. Το ιδιαίτατο συστατικό, ως αυτό που συνιστά τον ίδιο τον θεραπευτή σαν άνθρωπο και κατ' επέκταση την παρουσία του στην καθημερινή του πρακτική με ότι, ανά πάσα στιγμή συλλέγεται από την εκπαίδευσή του και την προσωπική του εξέλιξη.

Τάνκα. 'Τελικός δρόμος , από παλιά τον ξέρω.

Τούτη τη μέρα θα τον ξεκινούσα'.

Στον εγκλεισμό-περιορισμό, με άλλο τρόπο λέγοντας, παραβιάζονται όρια, όταν νομίζουμε ότι αναζητούμε ένα εαυτό σαν ένα περικλειστο αντικείμενο που νομίζει, ότι με μόνες τις δυνατότητές του, ορίζει και καθορίζει τη ζωή του, μέσα στα 'κουτάκια' μιας αέναης προβλεψιμότητας που ξοπίσω της τρέχουμε και δεν φτάνουμε. Και όμως μιλάμε για όφελος και χάσιμο, ένα και που στην απάληψή του βρίσκόμεθα σε άλλου είδους ελευθερία. Όταν συμβεί να πιστεύει κάποιος και να εμμένει σε τέτοιου είδους κατασκευές , η ίδια η ζωή, η καθημερινότητα, έρχονται να τον διαψεύδουν και να τον ματαιώνουν. Τότε είναι που τα πράγματα χάνουν το νόημά τους. Τότε είναι που το 'σύμπτωμα', το άγχος , η 'αρ-ρώστεια' βρίσκουν έδαφος και βεβαίως έδαφος εκεί βρίσκει και η ιατρική επιστήμη της ψυχής καθώς μέλημά της και αποστολή της θεωρείται να θεραπεύει, που θα πεί να αποκαθιστά την υγεία , ως εάν η 'α-σθένεια' να μην έχει το χώρο της και αυτή στη ζωή. Ως εάν, να της πρέπει να παραμένει αν-είπωτη, να μην μπορεί να μιληθεί και να μιλήσει αφ'εαυτής. Ας επανέλθουμε. Η ανθρώπινη φύση είναι συνυφασμένη με το 'είναι' του ανθρώπου ο οποίος ήδη και εξ'αρχής

βρίσκεται στον κόσμο. Το 'εγώ είμαι' με περισσότερη προσοχή φέρνει σε παρουσία 'πράγματα και κόσμο'. Η Φαιν/κή-Υπαρξιακή Ψυχοθ/εία δρομολογείται με όχημα την ιδιαιτερότητα και την μοναδικότητα της εμπειρίας θεραπευτή-θεραπευόμενου. Εμπειρία συνομιλίας-συνάντησης εκτός θεωριών και επιστημονικής σκέψης, καθώς θεωρία και επιστημονική σκέψη εξηπακούεται ότι θα ακολουθήσει το δρόμο (μονόδρομο) στον οποίο τίθενται οι προϋποθέσεις της. Ο 'σκεπτόμενος' άνθρωπος με την αγωνιώδη αναζήτηση της «αλήθειας», άρχισε να αμφιβάλει για τις πληροφορίες που έπαιρνε από τις αισθήσεις του, κάπου αντελήφθη ότι τον προδίδουν. Ετσι η λογική πίστεψε ότι θα τον προφυλάξει από πλάνες και αυταπάτες. Σχηματίζεται η αντίληψη πως η «σωστή γνώση» έχει την πηγή της στο λογικό. Θα ησυχάζαμε κατά ένα τρόπο. Όμως δεν είναι δυνατόν για όλους. Τίθεται το ερώτημα : Τι εννοούμε «σωστό»; Το από τους πολλούς αποδεκτό; Και με τους λίγους , τι συμβαίνει; Είναι οι άλλοι οι παρα-νοηκοί και ως εκ τούτου ο λόγος τους, η στάση τους στα πράγματα και στη ζωή παρα-μερίζονται, παρα-νοούνται; Ως θεραπευτές-αναλυτές ας έχουμε υπ'όψιν και μια άλλη θέαση των πραγμάτων, έτσι ώστε στη θέση ενός 'παρά', ανα πάσα στιγμή , με το λόγο ή χωρίς αυτόν, με την παρουσία μας , με το είναι μας εν γένει να είμαστε ανοικτοί για ένα 'συν', δηλαδή για ένα 'συν-μερίζομαι,' 'συν –εννοούμαι'. Όμως δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση για κάποιο είδος μπουσόλας. Πρόκειται για μία μετατόπιση βλέμματος, και βεβαίως μετατόπιση στη διαθεσιμότητα του λόγου.

Κάτι που σαν άγγιγμα με συνάντησε κάποτε που έχει σχέση με αυτό που λέγεται από το 'τίποτα' μιας στιγμής, όταν άκουσα, και δεν ήταν για πρώτη φορά, μα ήταν πλέον αλλιώς, τους στίχους από το Λουδοβίκο των Ανωγείων: «Κατέβασε τα φώτα μεγάλε ουρανό, το 'όχι' αποκοιμήθηκε στην αγκαλιά του 'ναι'». Και ακόμα ένα τετράστιχο από ένα απλό τραγούδι μεταφρασμένο από τα γαλλικά: ο ήλιος ,ο ήλιος,(ηλιοτρόπιο) δεν χρειάζεται πυξίδα , ούτε ουράνιο τόξο για να στραφεί στον ήλιο.

Ο άνθρωπος δεν είναι δυνατόν να ειπωθεί μεμονωμένα . Μόνο με το νου ή μόνο με τις αισθήσεις και την εμπειρία (τη σωματικότητά του)κ.λ.π. Τέτοιου είδους « ή » απαρτίζουν τη μεγαλύτερη α-δικία. Δεν βλέπουμε ακριβώς αυτό που βρίσκεται μπροστά στα μάτια μας . Ενδέχεται δε να είναι και αυτό που περιορίζει τον ορίζοντα για δυνατότητες άλλης ποιότητας. Περιορίζει τη θέα (θέαση) . Ετσι « δικαιοσύνη » μπορεί να αποδοθεί όταν ένα «και» δοκιμάσουμε να πάρει τη θέση αυτού του «ή». Στο 'και' η γλώσσα προσφέρει μια ευρυχωρία λόγου, επομένως 'διόγκωση' χρόνου, παραχωρώντας μια 'ήσυχία' για το επερχόμενο. Η παρουσία ενός ' ή ' από την άλλη

πλευρά, μας επιβάλλει κάποιο βίαιο τρόπο, αποκλεισμού από τη μια και επιλογής από την άλλη. Εμπειρόμεθα κατά ένα τρόπο την ασθένεια ως στέρηση. Συμβαίνει τότε, ο τόπος υγεία και ασθένεια να μένει διαχωρισμένος, όπως φυσιολογικό ή μη φυσιολογικό, «φευγάτο» δηλαδή στην προκειμένη περίπτωση. Αν προσέξουμε αυτό το ‘φευγάτο’ είναι ‘ήδη εκεί’. Συλλέγεται στο ‘λέγειν’ και όταν ακόμα ένας ασυλλόγιστος τρόπος το ‘ξεχνά’, όσο και αν παραμένει στη κρυπτότητά του. Και πάλι κάτι μας δείχνεται διαμέσου της γλώσσας όσο και αν για ‘πρακτικούς’ λόγους, για άλλα μιλάει και άλλα, μ’ένα απόλυτο ‘από-κλειστικό’ τρόπο εννοούμε. Στη ψυχοθεραπεία-ΨΧΑ, θα τολμούσα να πώ ότι: κάθε τι το από-κλειστικό και ύποπτο. Το λιγότερο δεν ανταποκρίνεται στον άνθρωπο με τον οποίο βρισκόμαστε. Πως λοιπόν το «ειδικός», ή , μία και μόνη θεωρία είναι δυνατόν να ανταποκριθεί στο Μυστήριο της ανθρώπινης ύπαρξης; Ας ακουμπήσουμε στον ποιητή και την τέχνη.

«Ποιητικά κατοικεί ο άνθρωπος .....». «Έτσι είναι ο άνθρωπος... Σαν είναι εδώ το Αγαθό και γι’αυτόν από μόνος του ένας θεός με δωρεές τόσο φροντίζει, μήτε το ξέρει μήτε το βλέπει.»

Πως μας αφορά η τέχνη; Από-καλύπτει το πραγματικά δυνατό που δεν είναι άλλο από τον ‘εξανθρωπισμό του ανθρώπου. Είναι αίνιγμα, παράδοξο, αλήθεια και ψέμα, αποτελεί πρόκληση για περιπέτεια, ζει σε πείσμα της φθοράς. Υπενθυμίζει το εφικτό της φαντασίας.* Στο Ντύσσελντορφ εκκολαπτόταν η ομάδα Fluxus. Ο Gerhard Rihter, ζωγράφος αναφέρει: ‘Ο σκοπός τους ήταν να εσιιάσουν στο καθημερινό και να παράγουν ανώνυμα έργα τέχνης. Το αξιοσημείωτο ήταν για μένα ότι δεν επρόκειτο για μια σχεδιασμένη πράξη. Δεν κυνηγώ κανένα στόχο, σύστημα κατεύθυνση. Δεν έχω άποψη με τα τεχνικά προβλήματα .....η ομάδα fluxus ήταν ιδιαίτερα υπαρξιακή...όταν ζωγραφίζω μία φωτογραφία ξεχνώ όλα τα κριτήρια της εκπαιδευσής μου και ζωγραφίζω κατά κάποιο τρόπο «παρά τη θέλησή μου».

« Η σταθερότητα των λογικών αρχών δεν είναι συνυφασμένη με τη φύση της ανθρώπινης φύσης ,αλλά αποτελεί ιδιότητα του οργάνου κρίσης που κυρίως χρησιμοποιούμε». Bergson.*

« Στον Χάϊντεγκερ συναντιόμαστε με κάτι διαφορετικό: Δεν έχουμε δικαίωμα να καταφύγουμε σε δογματικές κατασκευές και να εφαρμόσουμε σ’αυτό το όν καμία αυθαίρετη ιδέα για το ‘είναι’ και την πραγματικότητα , οσοδήποτε ‘αυτονόητη’ και αν είναι η αυτή η ιδέα... και λίγο πιο κάτω... Πρέπει αντίθετα να εκλέξουμε ένα τέτοιο είδος πρόσβασης κι’ερμηνευσης, ώστε αυτό το όν να μπορέσει να δειχθεί καθ’εαυτό , αφ’εαυτού του .Και μάλιστα αυτό το όν πρέπει να δειχθεί καθώς είναι αρχικά και ως επί το πλείστον στην κατά μέσον όρο κ α θ η με ρ ι ν ό τ η τ ά τ ο υ »

* Φαντασία: ως παράγωγο του φαίνω –φάος-φώς –φωτίζω.

Φαντασία ως εμφανιζόμενη, προσθετοαφαιρετική λειτουργία, τα προϊόντα της οποίας βλέπουμε στην τέχνη, στις ονειροπολήσεις, και στα όνειρα. Απαρτίζεται από εικόνες και ‘σκηνές’ νοητικά φορτισμένες. Μπορεί να μην υπόκειται σε περιορισμούς, όμως καμία φανταστική εικόνα δεν είναι αυθαίρετη. Λέξη στο τόπο της οποίας συλλέγονται και φανέρωση και απογύμνωση, ‘ξεσκέπασμα’....

Το θέμα εδώ είναι να διερωτηθούμε: Είναι δυνατόν από αυτή την καθημερινότητα ν’απουσιάζει ό,τι ονομάζουμε «ιδιαιτερότητα», συστατικό που δείχνει προς την πηγή της ανθρώπινης φύσης; Δεν πρόκειται για κάποια αναζήτηση τεχνικής, πρόκειται για άλλο βλέμμα το οποίο κινητοποιεί ενδεχομένως λόγο ή σιωπή που γονιμοποιείται με τον τρόπο που είναι και τις επι-ρροές του τρόπου με τον οποίο είναι. Οι πηγές αυτής της ιδιομορφίας είναι ανεξάντλητες και κατά ένα τρόπο μας έχουν δωριστεί.

Ο Paul Celan στο Αντιφως γράφει: Η σπασμένη στάμνα δεν σταματά να πηγαίνει στη πηγή μέχρι που αυτή να στερέψει.

Τι κάνει η ανάλυση-ψυχοθεραπεία; Δρομολογείται μία συνάντηση – συνομιλία κατ’αρχάς. Το που θα φθάσει, άγνωστο δεν προδιαγράφεται. Θα μπορούσε να ειπωθεί και δώρο και βεβαίως δεν προϋποτίθεται το ‘τι’ του δώρου, όπως και δεν είναι δυνατόν να προϋποτεθεί το «τι» της ύπαρξης.

Το «τι» της φύσεως δεν εννοείται ως η ουσία του ανθρώπου αλλά το «ό,τι» της, και «κρύπτεται φιλεί».

Συν-βιώνουμε με παραστάσεις και κατασκευές.

Με τη βούλησή μας μπορούμε να φέρουμε παραστάσεις ή και να τις παραμερίσουμε. Εκεί βέβαια που κινδυνεύει με αφανισμό το υποκείμενο –μηδενισμό –θάνατο, υπάρχουν τόσο έντονες παραστάσεις που η βούληση αδυνατεί να διακόψει την παρουσία τους. Μπορούμε να σταθούμε σ’αυτό το σημείο προσέχοντας το εξής: Ποιό είναι αυτό το υποκείμενο για το οποίο μιλάμε; Μήπως ο α-φανισμός είναι πάντα εδώ; Είναι ένα και, που ανά πάσα στιγμή παρα-τίθεται, παντού και πάντα; Όμως σε μια καθημερινότητα διασκορπισμένη έτσι όπως την βιώνουμε τις περισσότερες φορές, στο παντού και πουθενά, όχι μόνο μένει στην α-φάνεια, μα μ’ ένα αιγιματικό (μυστήριο) τρόπο αντι-τίθεται. Μιλάμε τώρα για μια σθεναρή και συνάμα αν-υπόστατη αντί-σταση, πλάνη και αυταπάτη. Πιστεύουμε ότι τα πάντα ορίζονται και καθορίζονται από το θέλω και μπορώ, το οποίο ενδεχομένως ν’ανταποκρίνεται σε αυτή την ιδιότητα του οργάνου κρίσης που χρησιμοποιούμε. Η ανάλυση για την οποία γίνεται λόγος λέει ‘κάτι’ για την ανθρώπινη ύπαρξη το οποίο δεν περιορίζεται σε μια και μόνη ‘χρηστική εργαλειακή’ αντίληψη περί ψυχοθεραπείας. Δεν μπορούμε να εξηγήσουμε ούτε

ν'ακίνητοποιήσουμε την πηγή. Ας πλησιάσουμε την πηγή από ένα άλλο δρόμο εκείνο της γλώσσας και ότι ενδεχομένως συλλέγεται ως εμπειρία εν ολίγοις:

- πηγή: ως και σήμερα πηγή , κρήνη, βρύση.
  - Η αιτία , η αφορμή , η αρχή οποιουδήποτε πράγματος.
  - Λέμε :πηγή ζωής, (το αν-εξήγητο),
  - πηγή δακρύων, πηγή ακοής .(όχι μόνο για το αισθητό μα και το βίωμα και την εκάστοτε εμπειρία.) Από την πηγή έρχεται το -πηγάω –
  - πηγαίος :ο εκ πηγής , ο ανείκων εις πηγήν, διαμένων πλησίον πηγής. Το πηγαίον: το ανήκον εις πηγήν.
- Το αναβλύζον.

Οι πηγές της λέξης οδηγούν στην απώτατη αρχαιοελληνική μυθολογία στον Πήγασο .Βρίσκουμε δύο εκδοχές του μύθου σε ελάχιστη , σχεδόν επιγραμματική αναφορά εις αυτόν.

1) Ο Πήγασος ως περωτός ίππος τον οποίον ίππευσε ο Βελλεροφόντης , όταν φόνευσε την Χίμαιρα και υπό την οπλήν του οποίου ανέβλυσε το ύδωρ της Ιπποκρήνης στον Ελικώνα. (ίππον κρήνης).

2) Πήγασος :ίππος αναπηδήσας εκ του αίματος της Μέδουσας. Ονομάστηκε τοιουτοτρόπως εκ των πηγών πλησίον των οποίων ο Περσεύς έσφαξε την Μέδουσα.

Χαθήκαμε στους μύθους ; Πως αυτοί αφορούν και ενδέχεται να συνοδεύουν μια ψυχοθεραπευτική συνομιλία;

Απλά βρεθήκαμε στην άπλα του λόγου ,αποδεσμευτήκαμε από το στενό-χωρο των ματαιώσεων και του πόνου, της επιθυμίας και της ηδονής , τα στείρα 'γιατί' χωρίς νόημα, τα θέλω δεν θέλω , μ'αρέσει δεν μ'αρέσει που άλλο δεν κάνουν παρά να εγκλωβίζουν .Τέτοιου είδους εγκλωβισμός , κλείνει το δρόμο στην δυνατότητα από το να ειπωθεί οτι κάποιος βρίσκεται σε σύγχυση , ότι προσκρούει σε όρια, στο αν-οίκειο , στο κενό. 'Το Κενό που χρειάζεται να εμπιστευτούμε'.

Δύσκολο...μα.....θεραπευτικό. Ο καθένας από εμάς το βιώνει αποκλειστικά. Στις συναντήσεις με τους θεραπευομένους βλέπουμε όποτε και όταν έρχεται σε παρουσία ως το δυσβάσταχτο . Ερώτημα: Το Κενό ως αν –ύπωτο, παρα-νοημένο; Η άπλα και η ευρυχωρία μας βρίσκουν εκεί όπου η σύγκριση και η στέρηση δεν είναι καν θέμα . Ο άνθρωπος είναι και αυτό και το άλλο και το άλλο. Ένας α-στόχαστος τρόπος παρουσίας, εκτός ρυθμού-ρυσμού δηλαδή αρμόσματος, από-ρυθμίζει τον άνθρωπο. Χάνεται στα ξένα .

Μια σύντομη αναφορά στην αναγνώριση ακουσμάτων σε σχέση με το Κενό: Ακίνητο ,Τρομερό ....

Προς πάσα χρήση...περιεκτικό....απουσία.....για να μπει όποιοςδήποτε
(εμπάτε σκύλοι και αλέστε)...σαρκοβόρο..... από ακίνητο σαν κάτι
να κινείται.....αδέσμευτο.....απειλή.....δράση.....τίποτα
....δεν υπάρχει κανείς.....Μοναξιά .....

Θα έλεγα βίωμα και εμπειρία του κενού 'την άρνηση της άρνησης'.
Κάτι από το 'λευκό χαρτί' του Γ. Σεφέρη.

«Αλλά τα ξόρκια τ'αγαθά τις ρητορείες
Σαν είναι οι ζωντανοί μακριά τι να τα κάνω;
Μήπως ο άνθρωπος είναι άλλο πράγμα;
Μην είναι αυτό που μεταδίδει τη ζωή;
Καιρός του σπείρειν , καιρός του θερίζειν»;

Γ. Σεφέρης.(Τελευταίος Σταθμός)

Σημειώσεις.

.(Στις # 29-30 του Είναι και Χρόνος τα θέματα (δείξιμο,
σύμπτωμα, φαινόμενο κ.λ.π

•Bergson , L'intuition de l'instant. G.Bachelart. ed. PUF

* PAUL CLEE.

Γερμανοελβετός (1879-1940) Μόναχο –Ιταλία –Ελβετία
Ζωγράφιζε από μία διάθεση της στιγμής ,όχι σύμφωνα με μια
προκαθορισμένη ιδέα. Τη στιγμιαία διάθεση ...προκαλούσαν λίγες
κηλίδες χρώματος ,κάποιες γραμμές που τις τραβούσε σαν από
ένστικτο. Η τέχνη του συγγενεύει με αυτήν της μουσικής
σύνθεσης, μορφοποίηση του άμορφου, η τάση του: αυθορμητισμός
προς το ακατέργαστο, το α-δίδακτο.